

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Jabelčni tončič.

Čestokrat se pripeti, ako kupujemo n. pr. jabolka, hruške ali češplje in če prerežemo lepo jabolko ali fino namizno hruško, da se prepričamo, kake kakovosti je, opazimo, da se nahaja v njih vse polno grde črvojedine. Včasih najdemo še kvarljivca samega. Kaka nevolja nas prešine in kako nam je slast do sadu uničena, ako opazimo, da je i drug, tretji in naslednji sadež črviv! Pri najboljši volji ne moremo kupiti takega sadja in naj se ga nam ponuja po še tako nizki ceni! Kakšna škoda je to za pridelovalca — sadjarja, ker nima tak njegov sicer na videz zdrav sadni pridelek nikake cene!

Kdo je ta škodljivec, kako se je zavrgel v notranjost sadu in kako ga je treba zatirati?

Črvivost pri jabolkah in hruškah povzročuje gosenica majhnega, sivorujavega metuljčka, jabelčnega tončiča, ki leta od konca maja do prve dni julija. Metuljček se nahaja po dnevi mirno sedeč po drevju, kjer ga je težko opaziti, ker akoravno so njegova krilca sijajnega, sivorujavkastega leska in se jim v spodnjem kotu sveti precej veliko suho, zlato obrobljeno oko (zrcalo), se zaradi milovidnosti težko razloči od drevesnega luba. Po noči pa leta živahno okoli ter se plodi. Oplojena samica poklada potem svoja rudeča jajčica posamezno na nezrela jabolka in hruške. (Pri češpljah stori to češpljev tončič). Najrajši stori to ondi, kjer se plod dotika kakega lista ali kakega drugega ploda. Čez 8 dni izvali se gosenčica, zabode se v sad in se žroč pomiče proti peškišču. Tu se hrani s peškami, pa tudi meso se jej ne upira.

Jamica, skozi katero se je gosenčica zarila v sad, zaraste se navidezno pri debelejših vrstah dostikrat popolnoma, da se od zunaj na sadu nikakor ne more poznati, da redi v sebi črva. Samo v drobnih jabolkah in še posebno v hruškah si naredi črv dušek, po katerem izpehava blato.

Ko je gosenčica, ki je ruse glave in ima 16 nog ter je s prva bele, pozneje poltne barve, dorastla, kar se navadno zgodi v 5 tednih, zapusti sad na drevesu in se spusti po tanki niti navzdol, da jo popiha v razpokline in špranje drevesne skorje, v mah ali v druga skrivališča, kjer si poišče primerno prezimovališče.

Mnogo plodov popada, ko jim je peškišče uničeno z gosenčico vred pred dolo-

čenim časom z drevja. Ko so izlezele iz ploda, poiščejo si najraje na deblu varno zavetje.

Nekaj sadja pa na videz vendar dozori in se spravi s črviči vred v sadne shrambe in kleti. Gosenčice, ki prilezejo tu iz sadja, poskrijejo se v slami, v špranjah med deskami itd. Da se obvarujejo zimskega mraza, naredé si nekako gnezdice iz preje, v katerem se šele spomladi meseca maja spremenijo v bube.

Prihodnjo spomlad, koncem meseca maja izlezejo iz bub metuljčki, ki se takoj napotijo na sadna drevesa, se sparijo in samice začno polagati jajčica, kakor je bilo zgoraj omenjeno.

Iz opisanega življenja tega škodljivca lahko razvidimo veliko škodo, ki nam je more povzročati in v resnici, kdor natančno opazuje, koliko nezrelih plodov je napadenih po goseničicah tega metuljčka, strmi nad škodo, ki nas doleti. Iz tega sledi, da ga moramo po mogočnosti zatirati.

Pokončevanje se pa tako-le izvršuje:

1.) Odpadlo črvido sadje se mora sproti vsak dan pobirati in takoj živini pokladati. Ako je že zrelo, razreže se naj na krlje in posuši, črvi pa se zatró.

2.) Dober pomoček so tako zvane goseničje pasti, ki se narejajo tako-le: Meseca julija se ovijejo rodne jablane in hruške in sicer pri visokodebelnem drevju približno 1 m nad zemljo, pri pritlikavcih pa neposredno pod vejami z rahlimi povresli ali ravno tako debelimi kitami od mehkega sena, lesne volne, stare volne krpe, ki se pritrdijo z navadnim motvozom na debla. Čez nje se pričvrstijo in sicer tudi z motvozom kakih 15 cm široki okrajci trdega papirja, ki delajo nekako streho nad vso napravo. Izkušnja uči, da se škodljivčeve goseničice najraje poskrijejo v take pasti in se v teh rahlih tvarinah zabubijo, čakaje prihodnje spomladi. Te pasti se snamejo meseca prosinca in sežgó.

3.) Stara drevesa z raskovo skorjo naj se ostrgajo in očistijo, spomladi naj se pa z vapnenim beležem namažejo. Sploh naj se sadno drevje namaže s tem vapnenim beležem, vsled katerega ostane skorja gladka in ne nudi gosenicam nikakih skrivališč.

4.) Izpraznene sadne shrambe in kleti moramo temeljito osnažiti in jih imeti zaprte, dokler metulji letajo.

Poučno potovanje kranjskih kmetovalcev v Švico.

S potovanjem se širi po vsem svetu napredek in omika. Tudi za kmetovalca velja pregovor, ki pravi, da „mož le tisti je, ki po svetu gre“. Kdor je več po svetu hodil, ta tudi več ve, je bolj razsoden in po navadi boljši gospodar. Tako nas uče izkušnje! Človek marsikaj pridobi, ako gre po svetu, ker posnema in obrača v svojo korist vse to, kar je videl dobrega po drugih krajih. Zato se pa tudi vsled potovanja še najhitreje razširjajo nove izkušnje iz enega kraja v drugega. Dosedaj se je priporočalo potovanje v učne namene le bolj za obrtnike in trgovce, dandanes se pa priporoča tudi za kmetovalca, ako se hoče izpopolniti v svoji stroki. Tudi kmetovalec naj gre malo po svetu, da vidi in si zapomni, koliko je kmetijstvo po drugih krajih napredovalo, in da se vnema na ta način za napredek. Tako potovanje je dandanes tem lažje, ker je veliko ugodneje in ceneje, kakor je bilo o svojem času.

Prav iz teh nagibov namerava prirediti c. k. kmetijska družba potovanje v Švico, ako se zglati zadosti udeležnikov. Švica je dežela, ki ne slovi le zaradi svoje prirodne krasote, ampak tudi zaradi svojega izglednega kmetijstva. Ni je dežele, ki bi bila za nas kmetovalce v tem oziru tako podučna kakor je Švica, podučna pa tudi zaradi tega, ker so ondote podnebne in krajevne razmere močno podobne našim. Švicarji so nam v vsakem oziru lahko za izgled, ne le kar se tiče živinoreje, mlekarstva in poljedelstva, ampak tudi glede sadjarstva in vinarstva. Povsod so pred nami, zato je pa tudi potovanje po teh krajih za vsacega kmetovalca silno podučno in spodbudno. Potovanje bo po ceni in se priredi po skrbno sestavljenem načrtu in v družbi strokovnjaka. Trajalo bo z vožnjo v Švico in nazaj 10 dni in se priredi v času od 16. do 26. avgusta. Kmetijska družba bo skrbela, da dobijo izletniki vožnjo po znižani ceni, oziroma prosto vožnjo, in se je zaradi tega vsem tistim, ki se zanimajo za to potovanje in bi se ga radi udeležili, zglati kar najhitreje pri c. k. kmetijski družbi v Ljubljani.

Ker je prilika za to potovanje jako ugodna, je pričakovati, da se ga bodo udeležili tudi Dolenjci, da bodo pokazali na ta način, da jim je res ležeče na zboljšanju svojega gospodarstva in da vedo prav ceniti vrednost takih potovanj, ki ga imajo za napredek domačega kmetijstva.

Poučilo

kako je vinogradnikom ravnati s trtami, ki so bile po toči poškodovane.

Ker je ravnokar v nekaterih krajih naše dežele toča vinograde močno poškodovala, daje podpisani vinogradnikom sledeče navodilo, kako je s takimi trtami ravnati.

Ako toča pobije, je pred vsem treba kakih 8—10 dni počakati, da se po njej napravljena škoda v polni meri pokaže.

Potem je treba trte dobro pregledati in na naslednji način z ostrim nožem obrezati:

1.) Vsa močno ranjena ali zelo razkosarjena peresa je stran porezati.

2.) Na šparonih ali napnencih je pustiti samo one mladike, katere imajo še kaj ohranjenega grozdja na sebi, druge pa odrezati. Mladike z grozdom se skrajšajo za toliko, kolikor je nujno potreba. Najbolje, ako ostanejo

nad zadnjim grozdom še 3 do 4 peresa. Izrastle zapernice se zaščipujejo za prvim ali drugim listom.

3.) One mladike, katere stoje na reznici (palcu ali ščapu), ter imajo dati les za napravo reznice ali šparonov v prihodnjem letu, je treba posebno skrbno obrezati in ohraniti, ker je drugače tudi trgateg prihodnjega leta izgubljena.

Ako so takim mladikam samo vršički odbiti, odrežemo le najbolj poškodovan del istih, ter gledamo, da ostane na koncu kaka zapernica (zalistnik), katera takoj naprej raste in nadomestuje trti odbiti vršiček. Ostale zapernice zaščipnemo za drugim peresom, ker morajo ta peresa na mesto odbitih glavnih peres, trtni les rediti.

Ako so pa te mladike tako pobite, da je le njih spodnji del ohranjen, jih moramo tako obrezati, kakor po navadi pri spomladnem obrezovanju, to je na palce (ali ščape) dveh do treh zdravih očes.

Ta očesa poženejo in dajo tak les, kakor na pr. letos na zeleno cepljene trte.

Vse druge, trti nepotrebne mladike odrežemo, da gre živež le v one, katere rabimo za prihodnje leto.

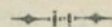
Ako pa toča še toliko mladik na trti ne pusti, da bi iz njih napravili reznice ali palčke, moramo shraniti in rediti kake dve do tri mladike, katere po navadi poženejo iz starega lesa.

4.) Pri vsem tem delu moramo pa skrbeti za to, da tiste mladike, ki so na trti ostale, ohranimo zdrave, ter da njih les dobro dozori.

Treba je toraj vezati, kmalu in večkrat proti peronospori (z galico) škropiti in meseca septembra vsako mladiko za eno tretjino skrajšati.

Bohuslav Skalicky,

c. kr. vinarški nadzornik za Kranjsko v Rudolfovem.

Politični pregled.

Ministrski predsednik pl. dr. Körber potuje sedaj po Galiciji in pojde tudi v Bukovino. Eni trdijo, da to potovanje nima političnega pomena, ampak da hoče Körber le nadzirati urade. Drugi pa pravijo, da hoče z raznimi obljubami pridobiti Poljake za svojo politiko in tako osamiti Čehe, ki ovirajo delovanje državnega zbora.

Ogrski državni zbor še vedno razpravlja proračun. V zadnji seji je govoril prvič novi poslanec Banffy, bivši ministrski predsednik. Govoril je o enotni in samostojni ogrski državi, h katerej spada tudi Hrvatska, ki nima nobene samostojnosti; rekel je: Hrvatska je navaden komitat ogrske države! Razume se, da so te besede Hrvate silno razburile. Po končanem proračunu pride na vrsto civilna lista, to je predlog, da se zvišajo državni prispevki za kraljevi dvor. Enkrat je že morala vlada umakniti ta predlog z dnevnega reda, ker ni hotela opozicija nič slišati o zvišanju. Tudi sedaj bodo bržčas pri tej točki hudi boji ali pa celo obstrukcija.

V Srbiji se pripravljajo na velike slavnosti. Pri kronanju kralja Petra I. bode navzoč tudi ruski veliki knez s sijajnim spremstvom kot carjev zastopnik. Letos je 100 let, odkar se je začel boj za svobodo Srbije. V Kruševem pa so postavili spomenik junakom, ki so padli na sv. Vida dan 1. 1839 na Kosovem polju.

Kardinal Satolli je šel kot papežev zastopnik v Ameriko na svetovno razstavo v St. Louis. Amerikanci so mu priredili slovesen sprejem. Da se razmere med

sv. očetom in italijansko vlado zdato zboljšujejo, dokazujejo razna dejstva novejšega časa. Ko je bil kralj nedavno v Boloniji, prišel ga je pozdravit tamošnji kardinal-nadškof, kar se dosedaj še ni zgodilo. Slovesno je bil sprejet kardinal-vikar Respighi tudi od strani italijanske vlade, ko je nedavno obiskal v Rimu vojaško bolnišnico.

Italijanski državni zbor pojde kmalu na počitnice. Vlada se že pripravlja na volitve, ki bodo to jesen ali pa prihodnjo pomlad. Trgovinska pogodba z Avstrijo je obnovljena.

Na Francoskem je boj zoper katoliško cerkev vedno hujši. Senatni odsek je sprejel z večino glasov predlog, da se črtajo stroški za francoskega poslanika pri papežu. Najnovejša postava ukazuje, da se morajo vse redovniške šole brez izjeme zapreti.

Vojska. Deževje, ki se je začelo v Mandžuriji in poplavlja to deželo, ovira silno boje, vendar moremo govoriti o vidnih uspehih ruskih čet. Japonci so se začeli umikati na vsej fronti. Dež traja 6 tednov in v tem času bo Kuropatkinova vojska polnoštevilno zbrana. Ko poneha dež, potem gotovo udari Kuropatkin na Japonce, in vojaki, ki so sedaj v Mandžuriji, težko da bi še videli svojo japonsko domovino. Na morju so Rusi Japoncem spet potopili več ladij in napravili precej škode. Med japonskimi vojaki so nastale, po ruskih poročilih, bolezni, med ljudstvom pa nevolja radi zadnjih neuspahov. Dosedaj so bili Japonci vsled pretiranih poročil iz bojišča kar pijani veselja zmage, a sedaj, ko je prišla resnica na dan in se jim je začelo slabo goditi, pa jim upada pogum.

LISTEK.

V RIM!

Marijina svetišča.

Rim se imenuje, kakor že znano, „sveto mesto“. In ne brez vzroka. Šteje namreč blizu 400 cerkvâ in svetišč; njih petina — nekako 80 — je posvečenih preblaženi Devici Mariji in Materi božji. To dovolj jazno spričuje češčenje in zaupanje, katero se goji do Brezmadežne v srcu katoličanstva. V vseh stoletjih so Rimci tekmovali med seboj in z ostalim svetom v češčenju Marijinem ter niso štedili ne denarja ne drugih žrtev, kadar je šlo za čast nebeske Gospe.

Pričakuje pač nihče ne, da bi opisoval vse cerkve, saj jih niti naštel ne bom vseh, le pri najimenitnejših se hočem s cenjenim bravcem še enkrat pomuditi v duhu.

Najimenitnejše Marijino svetišče je: „Marija Snežnica“; zove se tudi „liberijska bazilika“ po papežu Liberiju, dalje: „Marija pri jasicah“ in „Marija večja“.

Za časa Liberija (352—366) živel je v Rimu bogat in imeniten mož, Janez. Ker ni imel potomcev, želel je svoje premoženje obrniti za kak bogoluben namen. V noči od 4. do 5. avgusta 352 prikaže se mu Devica Marija in mu veli, naj njej v čast pozida cerkev ondi, koder bo drugo jutro sneg padel. Isto prikazen je imel papež Liberij. Silno so se čudili Rimci snegu v tej vročini, in celo mesto je drlo na grič Eskvilin gledat to čudo. Papež je zarisal v novopadli sneg obris cerkve, ki je bila kmalu pozidana. Od tod ime: Marija Snežnica.

Bazilika ta je čudovito lepa in polna svetlobe. Pozlačenje na stropu je izvršeno s prvim zlatom, ki je prišlo iz Amerike ter sta je Ferdinand in Izabela podarila Mariji Snežnici. Prekrasni so nad štirinajststo let stari mozaiki na slavaloku nad ladijo in prezbitarijem, ki kažejo Marijo kronano kot Mater božjo. Pod velikim altarcem hranijo se jaslice Gospodove; deščice so v srebro okovane in ležé v veliki kri-

stalni posodi. Na božič in par dni po božiču so izpostavljene v češčenje. — V stranski kapeli počiva sv. papež Pij V. Vidiš ga v polni papeški opravi ležati na parah s krasno dolgo brado, kosti so izvrstno ohranjene. Ravno letos so preiskali ta grob in našli kosti nestrohnjene.

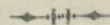
„S. Maria del Popolo“ je drugo zanimivo Marijino svetišče. Tu je stalo svoje dni rodbinsko grobišče krvoločnega Nerona. Pripovedka pravi, da so hudobni duhovi rimsko ljudstvo vznemirjali, dokler ni papež Paskal II. dal na tem mestu postaviti altarcja v čast Materi božji. Od tedaj so strahovi ponehali, ljudstvo pa je cerkev nazvalo „sv. Marija od ljudstva“. Cerkev je polna prelepih umetnin, zlasti nagrobnih spomenikov.

„Marija angeljska“ (degli Angeli); to svetišče so bile kedaj toplice, za katerih zidanje je Dijoklecijan obsodil 40 000 kristjanov k najtežjim delom. Cerkev je bila večkrat prezidana in popravljena, zato ima jako čudno obliko in ni cerkvi skoro nič podobna; svetosti kraja te spominjajo altarci z dragocenimi umetnimi podobami.

Na vrhu kapitelskega griča stoji „S. Maria in Ara Coeli“ (sv. Marija pri nebeskem altarcu). Staro pomenljivo izročilo pripoveduje: Cesar August prašal je Sibilo, ali naj si da altar postaviti ter se dati po božje častiti. Kar vidi na nebu čudovito svitlo prikazen: altar, nad njim pa prelepo devico z otročičem v naročju. In slišal je glas: „Haec ara Filii Dei est“ (to je altar Sina Božjega). Na to je dal cesar na kapitolu postaviti altar z napisom: altar edinorojenca Božjega. Na prostoru, koder je imel cesar prikazen, stoji v cerkvi na osmih stebrih mala kupola. Cerkev je zelo starodavna, vidi se, da so zanjo porabili marsikaj starih umetnin. Do vhoda vodi iz mesta 124 marmornatih stopnic. Oskrbujejo cerkev sedaj oo. frančiškani, ki imajo pred nasilnostjo laške vlade veliko trpeti; da je dobila prostor za spomenik Viktorja Emanuela, dala je kar cel del samostana podreti. V tem samostanu biva znameniti in sloviti skladatelj P. Hartmann. — Nekaj posebnega je v cerkvi „Santo Bambino“ v neki stranski kapelici. To je mal kipec Deteta Jezusa iz olivnega lesa jako dragoceno oblečen in okrašen. Tu imajo v osmini božičnega praznika otroci svoje pridige, h katerim vro Rimci kar trumoma, da slišijo, kako njih mali znajo pridigati. — Cerkve same nismo mogli dosti videti, ker je bila vsa v odrih: popravljajo jo. Videli smo pa tu, kako se v Rimu moli sveti križev pot. Vse ljudstvo poje „Stabat mater“ in se med petjem pomika po cerkvi naokoli v procesiji seveda, v tako velikih cerkvah se že lahko gre na okrog.

Še eno Marijino svetišče naj omenim: „S. Maria in Transtevere“ (sv. Marija onostran Tibere). Za vladanja cesarja Avgusta privrel je tu nekega dne hipoma studenec olja iz tal in tekkel cel dan v taki obilici, da je pritekel do Tibere. Pagani so ta izvanredni dogodek zapisali v svoje knjige; kristjani so pozneje spoznali, da se je to pomembno čudo zgodilo v dnevih Kristusovega rojstva. Že za papeža Kalista I. (219—223) so imeli kristjani tu svojo prvo javno cerkev. V cerkvi se vidi kraj, koder je privrel studenec. Latinski napis to oznanjuje.

To so najvažnejša in najpomembnejša svetišča Marijina v večnem mestu. Omenil sem le znamenite dogodke, ki so bili povod, da se je sezidala ta ali ona cerkev, opisovati jihi bilo bi odveč in tudi nemogoče, ker je jako težko zapomnit, si vse posameznosti. Treba jih je le videti in spoznal boš da Rimci niso zanikerni v Marijinem češčenju.

Domače vesti.

(Prěsvetli cesař) podaril je za po toči poškodovane v novomeškem okraju 8000 K iz svoje zasebne blagajne. — G. deželni predsednik nakazal je brzojavnim potom v isti namen dva vagona semenske ajde.

(Novo mašo) pel je dne 29. junija v Sarajevem Novo-meščan č. g. Anton Zorko. — Dne 24. t. m. pa bo pel novo sv. mašo č. g. Jožef Prešeren v svojem rojstnem kraju v Smolenji vasi. Na mnoga srečna leta!

(Nevarno obolel) je v Tantarju pri Betlehemu v sv. deželi č. g. br. Primitiv Oswald, iz reda usmiljenih bratov. Priporoča se v pobožno molitev.

(Pastoralna konferenca) za dekanijo Novo mesto vršila se bo v ponedeljek 18. julija ob 10. uri v navadnih prostorih.

(Osebnostna vest.) G. Hugo Skopal, c. kr. profesor na novomeški gimnaziji pomaknjen je v VIII. činovni razred.

(Nove orglje) dobi 1. majnika 1905 župna cerkev v Smihelu pri Novem mestu. Postavila jih bo ista tvrdka kakor je postavila kapiteljske orglje. Imele bodo 13 spremenov.

(Šolsko leto) na vseh tukajšnjih šolah se je sklenilo 15. t. m. — Poročilo c. kr. višje gimnazije prinaša na prvem mestu nadaljevanje zgodovine novomeške gimnazije iz peresa g. prof. dr. Pamerja. Iz ostalih poročil povzamemo: Gimnazija je imela koncem leta 241 učencev, katerih 27 je bilo Novomeščanov, 170 iz Kranjske, 29 iz Štajerske. Slovencev je bilo 231, katoličani vsi. Odliko je dobilo 17 učencev, prvi red 149, ponavlja po počitnicah 35, 26 jih ima drugi red. 12 tretji red. Štipendistov je bilo 20, ki so prejeli 3533-60 K, šolnine so plačali 5430 K. Dijaško podporno društvo je imelo dohodkov 1431-40 K, stroškov 1018-93 K. — Deška ljudska šola je imela 229 učencev, iz mestne šolske občine je bilo 117. Vrlo sposobnih je bilo 42, sposobnih 116, nesposobnih 69. — Dekliško ljudsko šolo je obiskovalo 152 učenek, 53 je pohvaljenih, 30 nesposobnih za višji razred.

(Toča) 4. julija 1904, sv. Urha dan, ostane novomeškemu okraju dolgo do dolgo še v prav slabem spominu. Silovita in neznosna je bila soparica ta dan. Proti večeru kopičili so se severni strani temni oblaki s sivimi robovi, iz katerih je votlo bobnel grom za gromom. $\frac{3}{4}$ na 8. uro zvečer začne padati suha toča, pozneje se vlije ploha z gosto, debelo točo. Strašno vršenje v zraku, ropot padajoče toče, šum naliva, žvenketanje ubitih šib in raz strehe padajočih opek, močan veter, trda tema: bilo je res grozno. Dobro pol ure je divjala nevihta, in komaj se malo poleže, gremo gledat; prej se namreč nihče ni upal ven, ko je dobil kako pošteno zrna na glavo. Grozovito opustošenje! Toča leži na tleh čevljev, da meter na debelo, in kaka je! Najmanjša je taka ko lešniki in orehi, koliko pa jo je, ki ima velikost jajca, da moške pesti! Našli so še drugo jutro točo, ki je tehtala do pol kilograma in več. Da je škoda nepopisna, je pač lahko umeti! Na Grmu je pobila toča 136 šip, v bolnici v Kandiji nad 100 navadnih šip, ter 8 brušenih, velikih nad operacijsko dvorano, ki so bile tako močne, da si lahko hodil po njih, ne da bi jih strl. Koliko šip je pobitih drugod. Škoda v tem pogledu ni cenjena, a je zares velikanska. Kaj pa šele škoda na poljih, vinogradih in hosti! Pridi in poglej! Ljudje so bili drugo jutro do skrajnosti obupani in potrti. Najbolj so prizadete prečinska, šmihelska in brusniška župnija; vinogradi v Trški gori in na Straži niso prizadeti. Evo uradne cenitve škode, ki jo je povzročila toča po vsah novomeške okolice. Vasi: Ločna 2000 K, Gornje Kamnice 500 K, Spodnje Kamnice 1000 K, Velika Bučna vas 1500 K, Mala Bučna vas 2000 K, Novo mesto 3000 K, Bršlin 20 000 K, Muhaber 10 000 K, Hudo 4000 K, Potočna vas 10 000 K, Prečna 14 000 K, Kal 16 000 K, Suhor 8000 K, Nova gora 5000 K, Spodnja gora 1000 K, Lokve 1000 K, Zalog 5000 K, Česča vas 7000 K, Brajtenav 1000 K, Cegelnica 18 000 K, Kandija 5000 K, Drska 5000 K, Irčja vas 6000 K, Brod 20 000 K, Srebrnče, graščina 18 000 K, Srebrnče, vas 20 000 K, Male Škrjanče 25 000 K, Velike 15 000 K, Hrib 9000 K, Sv. Mihiel 10 000 K, Poganci 5000 K, Judišna 1000 K, Grm 1000 K, Velike Brusnice 40 000 K, Spodnji Suhadol 10 000 K, Zgornji Suhadol 20 000 K, Gaberje 25 000 K. Torej v eni fari 95 000 kron! Dalje je škoda v Hrušici 15 000 K, Sv. Joštu 10 000 K, v Črmošnjicah 15 000 K, v Gotni vasi 20 000 K. Skupna škoda znaša torej 435 000 K. Takoj drugi dan je prišel ogledat škodo državni poslanec Viljem Pfeifer, dne 9. julija pa se je v isti namen pripeljal g. deželni predsednik baron Hein, ki si je s sočutnim zanimanjem ogledal najbolj poškodovane kraje. Pomoč je nujno potrebna: naj vendar merodajni faktorji to priznajo in naše itak od vseh strani pozabljene Dolenjske vsaj ob taki nesreči ne prezro. Sedaj bomo videli, kdo je ljudski prijatelj in pomočnik! Torej: pomagajte hitro, zdatno!

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu juniju 1904 je 209 strank vložilo 132.877 K 01 h, 220 strank

vzdignilo 104.567 K 57 h, torej več vložilo 28.309 K 44 h. 12 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 42.700 K — h. 152 menic se je eskomptovalo za 48.735 K — h. Stanje vlog 2.520.219 K 88 h. Denarni promet 497.672 K 51 h. Vseh strank bilo je 869.

(Prostovoljno gasilno društvo v Mirni peči naznanja s tem, da se na dan 17. t. m. določena društvena veselica preloži na dan 24. t. m., v „Dolenjskih Novicah“ z dne 1. t. m. naznanjenim vspeškom.

(Sprejem v knezoškofijsko Alojzijevisčce.) Dijaki, ki žele z novim šolskim letom biti sprejeti v knezoškofijsko Alojzijevisčce, naj izroče prošnje za sprejem, če le mogoče, osebno, najkasneje do konca meseca julija, najprimerneje pa takoj ob sklepu sedanjega šolskega leta alojzijevisškemu vodstvu. Prošnje naj so naslovljene na knezoškofijski ordinarijat; priloži naj se jim a) krstni list, b) vsa dosedanja gimnazijska izpričevala prosivčeva, c) izpričevalo ubožnosti, če se prosi za brezplačni sprejem ali znižano plačilo. — Prošnje, ki bodo vložene po omenjenem obroku, se ne bodo mogle več vpoštevati. Pogoji za sprejem so obširneje označeni v „Škofijskem listu“ (l. 1894. V. št. 36 str. 68 in l. 1898. V. št. 29. str. 88), kjer je tudi pojasnjeno, da se sprejemajo tudi dijaki iz okoliša kranjske in novomeške gimnazije. — Novo sprejeti učenci tretjega gimnazijskega razreda bodo nadaljevali svoje študije počenši s šolskim letom 1905/6 na knezoškofiovih zavodih v Št. Vidu, vsi drugi gojenci pa jih dovrše na l. državni gimnaziji v Ljubljani. Vodstvo Alojzijevisčca.

(Kedaj ima posestnik pri elementarnih ne-zgodah pravico do odpisa zemljišnega davka?) Po postavi z dne 19. julija 1902. § 2. ima vsak posestnik pravico do odpisa zemljišnega davka: — 1.) Če uniči toča, voda, požar, če poleže žito, če nastane izredna suša ali deževje, če uničijo miši ali trtna uš pri zemljišnih parcelah do 2 ha (hektar) mere vsaj četrti del naturalnega pridelka, pri parcelah merečih nad 2 ha pa naturalni pridelek vsaj polovico hektarja. — 2.) Če so druge izredne in neizogibne nezgode (prezimovanje, zmrzal, poškodba po žuželkah, parasitne bolezni, perenospora in vidium, žitne sneti vseh vrst [prosnata snet, smrdljiva snet, itd.], potem rženi rožiček) brez krivde posestnika poškodovale zemljišne parcele vsaj v pod 1 navedeni meri in če so s tem naturalni pridelek dotičnega gospodarstva v taki množini pokončale, da znaša tisti na poškodovane parcele po zemljarskem operatu odpadajoči čisti dohodek, katerega je po stopnji poškodbe smatrati za uničenega več kot četrtino vsega čistega dohodka obdelanih zemljišnih kultur v jedni davčni občini ležečega posestva davkoplačevalca.

(Župan) občine Šmihel-Stopiče g. Jos. Zirc, ter svetovavci gg. Znanc in Jakše zahvalili so se dne 22. m. m. osebno g. dr. Goriany-u, grajščaku na Ruprčvrhu, za velikodušen dar stavbenega lesa, katerega je daroval vsem pogorelcem na Pristavi.

(Nova Glasbena šola.) Ker je vodstvo Glasbene Matice v Novem mestu opustilo Glasbeno šolo, naznanja podpisani, da odvarja samostojno „Glasbeno šolo“ na lastno roko in odgovornost. Poučevalo se bo: Glasovir, violina in vsi drugi instrumenti, dalje glasbena teorija in harmonija. Šolnina za pouk na instrumentih se računa in plačuje po urah, ter znaša za eno uro 1 K 20 h. Pouk v glasbeni teoriji je za vse učence brezplačen, pouk v harmoniji se plačuje po dogovoru. Natančnejša pravila šole se objavijo ob početku šolskega leta. Poučuje se pa po dogovoru tudi v počitnicah. Redni šolski pouk se začne s 15. septembrom v lastni hiši št. 149.

Ignacij Hladnik.

(Kava in zdravje.) Dokaj preporno vprašanje, ali je kavina pijača res nezdrava, so večinoma družine že razrešile tako, da zrnat kavo, dražečo živce, pijo samo s primesjo Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. S svojim okusom zrnate kave napravlja Kathreinerjeva Kneippova sladna kava kavino pijačo milo in ljubko; poleg tega je zaradi znanih sladovih dobrodejnih lastnosti koristna zdravju. Zato se izkazuje povsod, kjer je zdravnik do cela prepovedal zrnat kavo, za edini primerni nadomestek; saj je okusna, lahko prebavna, redilna in krvotvorna. Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo je priporočati prav posebno otrokom, bolnikom in slabotnim osebam; pijo pa naj jo čisto.

(Obrtna zadruga) je imela dne 9. t. m. 9. sejo za leto 1904. ob 8. uri zvečer, pod predsedstvom g. Frančiča in devetih odbornikov. Podelile so se oziroma priporočale sledeče prošnje: Jožefa Vidriha iz Žihrovega sela se priporoča, da se mu podeli od deželne vlade koncesija za tesarsko obrt. Prošnji Franc Höferle iz Gutenberga pri Črmošnicah, za podelitev mizarske koncesije se ugotovi. Prošnja Franc Grebenca, vložena po c. kr. okrajnemu glavarstvu, da mu zadruga spregleda izučno spričevalo, ker se ni učil pri opravičenemu mizarju, pač pa bil nad osem let kot mizarski pomočnik pri opravičenemu mizarju Maloviču, radi tega se mu izučno spričevalo spregleda in priporoča, da se mu podeli koncesija za mizarsko obrt v Žabji vasi. Tajništvo bode vodil od sedaj naprej vsled enoglasnega sklepa podpredsednik obrt. zadrug. g. Matko Malovič. S tem je bil dnevni red kočan.

(Načelnništvo obrtne zadruge) še enkrat obvešča svoje člane, da isti, kateri ima kakega učenca ali pomočnika, a ga do sedaj še ni naznanil obrtni zadrugi, to zanesljivo stori do konca tega meseca. Temu pozivu so podvrženi vsi tesarji, vsi zidarji in drugi obrtniki, kateri delajo v sodnem okraju Ručolovo, naj si bodejo domači ali tujci. Kdor tega v tem času ne stori, bode po zadružnih pravilih kaznovan vsled nerada. Vsak ima prinesiti seboj delavsko knjižico, ker brez iste se ga ne sprejme kot pomočnika. Opazuje se tudi, da se nahajajo učenci pri zidarjih in tesarjih, ne da bi se napravile postavne pogodbe in učence pošiljalo v obrtno nadaljevalno šolo, katera je ravno tem najbolj potrebna. Pogodbe in šolski poduk so potrebni in zelo važni za učence same, ker brez pogodbe se ne bode od sedaj naprej nobenega več kot pomočnika sprejelo, kar pozneje tudi ne more postati samostojen mojster. Največji nered je pri tesarjih, ker se nobeden teh pravil ne nauči, mojster si vzame navadnega dninarja, da mu pri tem teška dela pomaga, pri tem se nekoliko priuči, da mu ročneje pristoji in tako hodi v dnino k tesarju lahko več let. Na enkrat pa začne zahtevati spričevalo kot učenec, in dalje kot pomočnik, mojster si domišlja, da mu mora ugoditi, ker to postava zahteva, ter mu zahtevano izroči. S tem pa škoduje samemu sebi in obrtni stroki, ker postava ne zahteva, se je li dovolj izobrazil, ampak če je določeni čas se učil in delal kot pomočnik. Ako se pa mojster ni nikdar z njim pogodil za učni čas, ampak ga jemal kot navadnega delavca v delo, ni s tem vezan, da mu dá spričevalo, ker tako spričevalo je tudi vsekdar neveljavno. Omeni se, da veljavna izučna in pomočniška spričevala zamorejo izdajati le dotični mojstri, kateri imajo za to koncesije ali „patente“. Vsako drugo spričevalo je neveljavno; ako želi kdo poizvedeti, kateri mojster je opravičen to izdajati, izve natančno vsaki čas pri zadrugi. Vse tiste, kateri spričevala ponarejajo, dasi niso opravičeni, se jih bode zasledovalo in naznanilo politični obrtni oblasti, ker bode vsak kaznovan. Vsako spričevalo sme biti potrjeno le od zadruge; županstva, od kar obstoji zadruga, nimajo več te pravice v sodnem okraju Novomeškem. Zadruga je ustanovljena, da koristi celi obrtniki in nje članom, zato je vsakega obrtnika dolžnost, da isto po možnosti podpira. V kratkem se članom raspošlje izpisek upravičenih sočlanov vsake stroke posebej, da sprevidi slednji lahko, kdo ima pravico obrt izvrševati. Dolžnost vsakega mojstra je, da tistega, ki se ukvarja, če tudi kot postranski zaslužek z obrtom brez patenta, da se ga zadrugi osebno ali pismeno naznani, da se čim preje vsem takim zabrani in jih kaznuje. Ako vsakdo stori svojo dolžnost, ne pomaga sam sebi, ampak celemu obrtništvu, ker eden za vse, vsi za enega je naše načelo, tega se čvrsto držimo, ako hočemo kaj doseči, ker le v združenju je moč! Načelnništvo.

(Dolenjske železnice.) Dolenjske železnice so imele v preteklem letu skupnega prometa 651.254 kron. — Prebitka je 148.139 kron.

(Umrli je) dne 7. julija zjutraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji vsled prenojenja slepičevega odrastka Ivo Rogina, sin c. kr. državn. pravd. namestnika dr. Rogina v Ljubljani. Obilno spremstvo pri pogrebu v nežni starosti 7 let umrlega ljubljenca je bilo globoko užaljenima rodbinama Rogina-Ogoreutz jasen dokaz iskrenega sočutja.

(Veselica) v prid družbe sv. Cirila in Metoda dne 3. julija obnesla se je nad vse pričakovanje izborna. Še pred začetkom se je napolnil lepo okrašen in izredno prikladen prostor

z mnogoštevilnim občinstvom. In čim bolj je ponehaval vročina dneva, temveč ljudij iz vseh slojev našega mesta je prihajalo na veselilni prostor. Vkljub velikemu in previdno skrbnemu pripravljanju zmanjkalo je le prehitro vsega. Požrtvovalnemu trudu velecenjenih dam, izbornemu redu in splošnemu zanimanju občinstva je pripisati, da je bila to uprav ljudska veselica, ki je družbi donesla lep dobiček, katere pa Novomeščani ne bodo pozabili tako kmalu.

(Mladeniški shod na Brezjah) izvršil se je jako veličastno. Zbranih je bilo blizu 10.000 mladeničev in mož iz vseh slovenskih dežel z več ko 50 zastavami. Red je bil vseskozi vzoren, navdušenje velikansko, sprejem povsod pri srčen. Vspseh shoda se bo šele pokazal; to kaže že to, da so se liberalci prej in potlej strupeno zaganjali vanj.

(400 let) je minilo 12. t. m., odkar je bil prosto izvoljen prvi župan ljubljanski. Ta dan je slovesno prisegel v četrtič županom izvoljeni g. Ivan Hribar.

(Današnji list) obsega deset strani.

(Porcijunkula)*, se dobi v tukajšnjem frančiškanskem samostanu in pri J. Krajec nasl. po 10 vinarjev.

Razne stvari.

* (Za križ.) Nedolgo potem, ko so vrgli križe iz sodišč, bila je pred neko pariško sodišče poklicana za pričo prodajalka zelenjave, katero so vsi poznali kot pošteno, pa silno odkritosrčno žensko. Ko jo predsednik pozove, naj vzdigne roko k prisegi, da bo govorila samo in čisto resnico, zakliče: „Prisežem naj? Roko vzdignem, gospod sodnik? Pred kom? Pred vami? Na, veste kaj, v tem oziru Vi niste nič več, ko jaz“. Potem izvleče vrlo žena iz žepa molek in dvigne njegov križ visoko, ter reče: „Tu, gospod sodnik, tu je oni, pred katerim edinim smemo prisegati, pred njim povzdignem desnico in prisežem, da bom govorila samo in čisto resnico“. Za to junaško verospoznanje zaploskajo vsi v dvorani navzoči pogumni ženi v pohvalo in priznanje.

* (Deset zapovedi za zdravje.) Angleški časopis je prinesel pred kratkim sledeča pravila: 1. Vstajaj zgodaj, delaj čez dan in leži zgodaj spat. 2. Voda in kruh ohranita življenje. Dober zrak in solčni žarki so zdravju neobhodno potrebni. 3. Zmernost in treznost sta najboljši življenjski lek. 4. Snažnost varuje pred rjo; stroj, kateri je večkrat namazan in očiščen, tudi deluje dolgo. 5. Zadostno spanje nadomešča izgubljene moči in okrepčuje. Predolgo spanje slabi. 6. Pametna obleka dovoli gibanju vsako prostost in tudi dovoli gorkote, da je lahko varen pred naglo vremensko izpremeno. 7. Čista in vesela hiša je srečno domovje. 8. Duh se osveži in okrepi z zabavami, preveč zabav pa dovede človeka do razuzdanega življenja in to do pogreba in zla. 9. Vesela narava osladi življenje in veselje do življenja je polovica zdravja. Žalost in malosrčnost postarata zgodaj človeka. 10. Ako si delavec z duhom, ne pusti, da postanejo trde tvoje roke in noge. Ako se pa živiš z delom svojih rok, neguj svoj duh in skušaj od dne do dne razširiti svoje duševno obzorje.

O dijaški kuhinji v Novem mestu.

Koncem družega semestra mi je dolžnost, da pred vsem srčno zahvalim blage dobrotnike, ki so tako radodarno podpirali dijaško kuhinjo z živili, kurjavo in denarjem, proseč dobri oče v nebesih naj povrne vsem tisučero s časnim in večnim blagoslovom:

Gmoten vspeh je bil v drugem semestru mnogo bolji, nego v prvem. Poplačal sem vse, poravnal dolg iz prvega polletja, pa bode še ostalo nekaj kronic. Hvala za to Bogu in dobrotnikom.

Koncem leta se je oskrbovalo v kuhinji 53 gimnazijcev, večinoma opoldne in zvečer. Šolski vspeh je prav dovoljen. Odliko ima 7 podpiranih, prvi red 39, iz enega predmeta jih ponavljajo po počitnicah 5, drugi red sta dobila 2.

Razven teh pa je dobivalo hrano še 10 učencev ljudske šole.

Dr. Jos. Marinko.

Dr. Anton Rogina, c. kr. državnega pravdnika namestnik v Ljubljani, javlja v svojem in v imenu soproge Matilde Ogoreutz in hčerke Mire pretresujočo vest, da je njih iskreno ljubljani sinko, oziroma bratec

Ivo

učenec I. razreda na c. kr. vladnici v Ljubljani

dne 7. julija 1904 ob 1/4 na 7 zjutraj v nežni dobi 6³/₄ leta po kratki, mučni bolezni v Novem mestu umrl.

Pogreb se bo vršil dne 8. julija 1904 ob polu 6. uri popoldne od hiše žalosti v Novem mestu na tamošnje pokopališče.

Prosi se tihega sočutja.

NOVOMESTO, dne 7. julija 1904. (184)

(Mesto posebnega obvestila.)

Zahvala.

Krut je udarec, katerega je meni in mojim zadjala smrt edinega sinka

Ivota.

V težkih teh dneh so prihajali izrazi sočutja od vseh strani. Vsi znani krogi prijaznega Novega mesta, mesta Ljubljanskega in od drugod so pošiljali tolažilna pisma in pokrili predragega nam mrtveca s krasnim cvetjem. Mnogoštevilno je bilo spremstvo k zadnjemu počitku. Gospodje dijaki gimnazijci so nosili rakev in sveče, učenci ljudske šole vence. Pod osebnim vodstvom velečastitega go-poda gvardjana p. Otokarja se je udeležila spreveda vsa ljudska šola, dasi dragi ranjki ni bil učenec Novomeške šole. Spremila sta ranjcega vč. konventa oo. frančiškanov in usmiljenih bratov in gg. pevci so peli pretresujoče žalostinke.

Za vso to ljubav izrekam iskreno zahvalo. Zahvaljujem tudi bolnico usmiljenih bratov v Kandiji na skrbni zadnji postrežbi in njé primarija g. dr. Defranceschija, ki je storil vse, kar premore človeška pomoč, ter revčku toli sočutno lajšal bolečine.

NOVOMESTO, dne 9. julija 1904.

(185)

Dr. Anton Rogina.

Umrli so:

3. julija: Mergole Janez, posestnik in krčmar iz Telč pri Škocijanu 45 let, zmedenost vsled alkohola, kaznilnica c. kr. okrožnega sodišča.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gospod Jos. Košiček tri velike vozove lesnih odpadkov za kurjavo; dobrotniki iz Novega mesta in Kandije za mesec julij 41 K 60 h; slavna šentjernejska posojilnica 20 K; vč. g. dekan J. Nagode 20 K; neimenovan 5 K; vč. g. župnik J. Žagar 10 K; vč. g. kaplan Fr. Vidmar 5 K.

Dr. Jos. Marinko.

Listnica vredništva:

J. K. Poslano. Ko bi priobčil Vaše „Poslano“, moral bi za odgovor v listu samem spregovoriti o stvareh, katere ne kaže vlačiti na dan. Kdor bližje stoji bolje vidi, saj navadno je tako, če ne verjamete, na razpolago sem Vam za ustmen razgovor.

Loterijske številke.

GRADEC,	2. julija	81	29	68	6	4
TRST,	9. julija	21	82	35	28	59

Tržne cene dne 11. julija 1904 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	14	31	Leča	11	71
Rž	11	71	Bob	9	76
Koruzza	11	04	Ajda	11	04
Oves	6	50	Proso	9	76
Ječmen	10	40	Soršca	11	71
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fižol	11	71	Jajca po 5 za 20 vinarjev.		
Grah	11	71			

Za pogorelce na Sp. Pristavi

daroval je pevski zbor obrtne zadruga 10 K 66 h.

Vsem dobrotnikom najprisrčnejša zahvala!

Županstvo Šmihel-Stopiče.

Zahvala.

V spomladi letos tukaj umrla hišna posestnica in trgovka gospa Frančiška Vepustek je v svoji oporoki volila iznos 400 K za zgradbo ženske bolnišnice v Novem mestu. Dedni gospod Ferdinand Tomažič, c. kr. višji poštni kontrolor je volilo v roke načelnikstva izplačal, radi česar izreka se tem potom iskrena zahvala sè željo, da najde blaga pokojnica veliko posnemalcev.

NOVO MESTO, dne 1. julija 1904.

Zastop zavarovalnega okrožja v Novem mestu,

dne 1. julija 1904.

(182)

Perko, načelnik.

Zahvala.

Ljudska veselica, ki jo je priredila podpisana podružnica dne 3. t. m. je nepričakovano dobro vspela in je donesla v korist družbi sv. Cirila in Metoda 550 K čistega dobička.

Povodom tega sijajnega vspela si šteje podpisani odbor v dolžnost izreči svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so pripomogli k temu, bodisi na ta ali oni način. Pred vsem izreka svojo zahvalo sl. županstvu v Novem mestu in preč. g. proštu dr. Elbertu za brezplačno prepustitev prostorov na kapiteljskem hribu. Tvrčki J. Krajec nasl. za brezplačno delo lepakov in drugih tiskovin. Nadalje vsem gospicam, ki so s svojo neutrudno požrtvovalnostjo največ pripomogle k lepemu vspehu te veselice, gg. Moravcu, Prijatelju, Schiffreru in Vojski za njih veliko pomoč. Sl. Dol. pevskega društva, Dol. Sokolu in prostovoljnemu gasilnemu društvu za prijazno sodelovanje, darovalcem dobitkov za srečolov, gg. trgovcem, ki so postavili svoje šotore, kjer so se prodajale razne stvari v korist družbi, in pa tudi slavnemu občinstvu, ki se je v tako mnogobrojnem številu vdeležilo ljudske veselice in se stem spomnilo prepotrebne družbe sv. Cirila in Metoda. — Vsim, najsrčnejša zahvala!

NOVO MESTO, dne 13. julija 1904.

Odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Novo mesto in okolico.

(190)

Poziv!

Dotična ženska, ki mi je navidezno dobro znana in je v pondeljek 4. julija v moji prodajalni menjala bankovec 50 kron, ter prejela pomotoma

50 goldinarjev

pozivljam, da vrne več prejeti znesek tekom osem dni, sicer bi bil primoran, proti njej sodnijsko postopati.

RUDOLFOVO, 15. julija 1904.

(188)

Jos. Ogoreutz.

Kdor ljubi (78-24-9)

nežno, čisto lice brez pëg, mehko in gladko kožo ter
cvetočo polt, umiva naj se z znanim medicinskim

Bergmann-ovim lilijinim milom

(s znamko: 2 rudarja) tvrdke **BERGMANN & Co.**
Draždane in Tečen ob Elbi.

Dobiva se tudi po 80 h komad pri lek. S. pl. SLADOVIČ-u in v
trgovini g. Alf. OBLAK-a v Novem mestu.

POZOR!

Ženske lase zmešane in rezane
kupujem na malo in veliko. Plačam
od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem
opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec,
Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše). (272-24-17)

Svojo najboljšo urejeno

knjigoveznico

priporoča

J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

Hiša

z vsem gospodarskim poslopjem, zraven spada
tudi velika njiva, je iz proste roke na prodaj
v Jezeru pri Trebnjem. — Več pové lastnik
Matija Gognajevac, posestnik v Biški vasi št. 31,
pošta Mirnapeč. (161-3-3)

Podstrešno stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje, odda se v R. Dolenc-ovi
hiši na trgu sv. Katarine. (130)

Prav lepo posestvo

je na prodaj iz proste roke, blizu župnijske cerkve, ležeče ob
glavni cesti nasproti živinskemu sejmišču. V hiši se nahaja
dolgo let prav dobro idoča gostilna. Hiša je sploh pripravna
za vsako trgovino in obrt. Zraven spada velik sadni vrt,
lepe njive, travnik in gozd. Natančneje se poizvé pri Ignac
TERŠINAR na Bučki št. 11. (Dolenjsko.) (191-3-1)

Hotel pri „Zvezdi“ v Novem mestu.

Vsak ponedeljek in torek
od 8. do 6. ure

plombovanje, operacije, zamena posameznih
zob in celih zobovij v kavčuku ali zlatu, z
nebesom ali brez njega, po najmodernejših
metodah

**zobozdravniška
ordinacija.**

Vsa zobozdravniška dela se izvršujejo
v koncesioniranem zobotehniškem ateljeju

(181-0-1)

Otona Seydla.

Prostovoljna prodaja vina.

V ponedeljek dne 18. julija ob 2. uri popoldne bode v Nemški
vasi (Deutschdorf) pri Krškem prodanih na dražbi več 100 hekto-
litrov dolenjskega vina, pripravnega za v steklenice (Flaschen-
reif) iz let 1900, 1901, 1902 in 1903, ter naslednjih vrst:
laški rizling, moslavina, kraljevina, tičenska črnina in portu-
galka modra. — Pogoji se naznanijo ravno tam. (186)

3 spretni provizijski potniki

večji slovenskega in nemškega jezika najdejo dober zaslužek in stalno
službo pri veliki firmi. Isti morajo v okraju Krško, Rudolfovo in Črnomelj
stanovati. — Oferti naj se pošiljajo pod „25 %“ poste restante v Ljubljano,
glavna pošta. (183-3-1)

Krojaškega učenca

sprejme

(167-0-2)

JOS. PAULIN v Rudolfovem.

Novomesto!

Novi

Novomesto!

hotel in kavarna Jacaz.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril svoj novo in moderno sezidani hotel, v katerem
so potnikom na razpolago prav lepe, popolno z novo opravo urejene sobe v prenočišče. — Točil bodem
fino Puntigamsko pivo, pristna dolenjska in druge vrste vina. Izvrstna kuhinja postregla bode vedno z gorkimi in
mrzlimi ukusnimi jedili. Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah. —
Prodajam na debelo in drobno iz svoje velike zaloge jako fina in zajamčeno naravnata vina od 28 vin. liter naprej.
Toči se tudi vsakovrstno žganje na debelo in drobno.

Potnike na kolodvoru sprejemal bode pri vsakem vlaku za moj hotel omnibus „Medved“.

Za prav obilni obisk in velecenjena naročila se najprisrčneje priporočuje

(192-1-1)

Anton Jacaz.

FRANC KASTELIC

trgovina špecarije in želzenine. C. kr. zaloga smodnika in dinamita.
Kandija — Rudolfovo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo Vidic & Co. v Ljubljani, tovarne za

Zarezana strešna opeka omenjene tovarne slovi po kakovosti in trpežnosti ter po primerno nizki ceni. — Cene so pri meni iste, kakor v tovarni, in sicer:

1000 kosov rudeče barve pri odjemu celega vagona, postavljen na kolodvor Rudolfovo . . . 55 gld.

1000 kosov črne barve pod istimi pogoji . . . 65 gld.

S sporazumljenjem dobi se lahko tudi manj opeke, ker je taista pri meni vedno v zalogi na razpolago.

Ob enem priporočujem svojo veliko zalogo traverz, vedno svežega roman- in portland-cementa, različnega železa, žag, vlitih in bakrenih kotlov, pečij, gospodarskih ognjišč, izgotovljenih kakor tudi za v zidanje pripravljenih, nadalje železnih ograj, žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike in travnike, različnega obitja in tečajev za okna in vrata, ključavnic itd., potem ključavniškega, kovaškega, mizarskega in sploh vsega potrebnega vsakovrstnega orodja, kakor tudi orodja za rokodelce in gospodarstvo. Nadalje toplo priporočujem veliko izbiro nagrobnih križev, kuhinjske posode, različnih barv in čopičev, kakor tudi bogato zalogo špecerijskega in vsega v to stroko spadajočega blaga, slivovke, špirta in družega žganja, izvrstne moke, koruze, vsakovrstnega semena in drugih poljskih pridelkov itd. itd.

Naročujejo se pri meni proti zjamščini

dobri gospodarski in poljedelski stroji

po izvirnih cenah, ker taistih zaradi pomanjkanja prostora na morem imeti zmiraj v zalogi.

Kupujem jajca po možno visokih cenah.

Ker je moja trgovina s točno in solidno postrežbo obče znana ter so pri meni zares jako ugodne cene, se tembolj najuljudnejše priporočujem v prav obilni obisk in v mnogobrojna cenjena naročila

Spoštovanjem

(189-3-1)

Franz Kastelic.

P. n.

Slavnemu občinstvu in častiti duhovščini dovoljujem si uljudno naznanjati, da izdelujem vsa v kleparsko stroko spadajoča ornamentna, stavbena in galanterijska dela, ornamentna okna za strehe s kinčem, strešne špice in gezimse po najnovejšem modelu, po naročenih načrtih; tudi modeliram sam in delam škeice. Uzorci na razpolago.

Pokrivam in prekrivam pločaste (plehaste) strehe na cerkvah, hišah ali vilah, kakor tudi stolpe (turne); iste tudi barvam brez grušta, popravljam in napravljam strelodele itd. Izdelovanje raznovrstnih žlebov in cevi za pod kap ali nad kap (Hänggrinnen) und Saumrinnen) in snegolove (Schneefänger).

Nadalje izdelujem prav lično galanterijsko blago iz raznih kovin, napravljam bane za kopanje vsake vrste, kotle za štedilnike (Sparherd) bakrene ali iz belega ploča. Vse kuhinjske in kletarske oprave itd. Pocinjanje bakrene posode, popravljanje žganjarskih kotlov in druge stvari.

Sprejemam vsakovrstna popravila po primerni ceni.

Za mnogobrojna naročila se uljudno priporoča

Dobro in trpežno delo!

(172-3-2)

Točno izdelovanje!

Primerne cene!

Ivan Petrič,

ornamentni, stavbeni in galanterijski klepar,
Rudolfovo (Kranjsko), kapiteljska ulica št. 224.

Fižol v stročji

(177-0-2)

prodaja kmetijska podružnica v prodajalni g. Sim. Berganta v Novem mestu. — Ravno tam se sprejemajo naročila na

kumarice za vlaganje v ocet

Prostovoljna prodaja posestva.

Na Pristavi pri Gornjem Mokrempolju se proda posestvo po ranjem Antonu Pajerju z 12 johi grunta, obstoječe z njiv, travnikov in gozda. — Več se poižve pri Janezu Kastelcu, posestniku in kovaču v Žabji vasi. (187-0-1)

HIŠA

v Novem mestu

na prodaj.

Ista se nahaja na najodličnejem prostoru glavnega trga ravno nasproti mestne hiše, je enonadstropna, ima lepo stanovanje in dvoje prodajalnic. Proda se pod ugodnimi pogoji. — več pove lastnik FERDINAND TOMAŽIČ, c. kr. višji poštni kontrolor V Ljubljani, ali pa J. KRAJEC v Novem mestu. (173-0-2)

Vsak pondeljek in torek

(razven praznikov)

ordinira v hotelu „pri Schwarzu“ v Novem mestu od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne zobozdravnik

dr. A. Praunseis.

Plombiranje in stavljenje novih zob in celih zobovji itd. (154-0-4)

Najboljše živo apno

se vedno dobiva, ker ga žge vsak mesec Jožef LAVRIHA, Dol. Nemska vas pri Trebnjem. (175-2-2)

Zdravje je največje bogastvo.

Ustanovljeno l. 1360.

Kaplice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive „kaplice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke, odpravljajo naduho, bolečine in manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: „Mestna lekarna, Zagreb“. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj, kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je stavljen na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducato (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni moglo radi po manjkajo prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kaplice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretič, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kisulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, št. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

Zahtevajte pri nakupu

(125-24-6)

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! na evropskem ozemlju. Dobiva se povsod!

Vino

(157-3-3)

dobrega
domačega pridelka

je po jako nizki ceni na prodaj v Bajnof-u pri Rudolfovem.

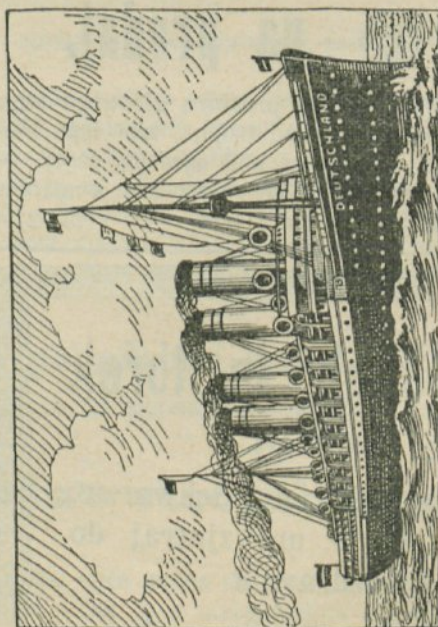
Lepo stanovanje prostorna prodajalnica.

(180-0-2)

V Novem mestu na glavnem trgu hiš. št. 95 je takoj oddati prostorna prodajalnica s potrebnimi prostori, in v I nadstropju lepo stanovanje, ostoječe iz dveh prostornih sob in kar je k stanovanju potrebnih prostorov. Več se izve ravno tam.

(234-24-20)

Ravno ista vožnja in postrežba
Preje 105 gld.
kakor prej.

Sedaj 60 gld.
Zelo znižane vozne cene
v AMERIKO.

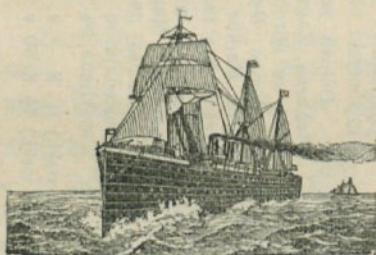
Iz Ljubljane v Novi-York samo 60 gld.

s prosto, dobro hrano že v Hamburgu
v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe Hamburg-Amerika-Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 kron are na moj naslov:

Fr. SEUNIG — Ljubljana — Dunajska cesta št. 31.

Samo
6 dni

Samo
6 dni

iz Havra v Newyork.

„Francoska prekmorska družba.“

Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz in Havre

AMERIKO.

Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.

== Znižane cene. ==

Vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino konces.
potovalna pisarna

Ed. SCHMARDA (129-24-5)

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

blizu znane gostilne pri „Figorcu“.